

Universitätsbibliothek Wuppertal

Q. Horatii Flacci Epistolae Omnes, Qvae Extant

Horatius Flaccus, Quintus

Basilae, 1615

Epistola VII. Ad Maecenatem

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1477)

phoram è more sacrificorum, quanquam Satyr. 3. lib. 2. hoc retulerim inter Grammatica, persuasus loco Plutarchi in vita Numæ, cuius solùm adscribam interpretationem: *Pythagoras minime permittebant, ut quis obiter adoraret, ac Deus supplicaret: verum ut domo statim mente ad id meditatus accederet. Ita censuit Numa decere, nihil ut ciues rei diuina audirent, aut viderent perfunctorie vel solute, sed vacui curis aliis, velut summo negotio religionis adverterent animum, utraq; abstrepitu, crepitu gemitu & omnibus, quæ comitantur necessarias & vulgares operas, ad sacra præstarent puras: quorum vestigium nonnullum vel hoc ævo manet Romæ: quum Consul auspiciatur vel immolat, hoc age, proclamant. Idem narratur in Coriolano, & usurpatur à Tertulliano lib. 4. adversus Marcionem: ad quod venimus: hoc age.*

P Sumtum est ab arboratoribus & viticulis, qui ex plantis auferunt exciduntq; obstantia & aliena, nihilq; nisi utile & sine vitio in illis relinquunt: quale quid fit in reb. dubiis ac obscuris, quum decisis, amputatisq; falsis opinionib. asseruntur vera & retinentur, ut hic cernis praixin tropi, quem me docuit Agell. l. 6. c. 5.

Q Producitur hæc altera ironia usq; ad ultimam Epistolam, ubi Poeta studet contrarium persuadere, ac Pleonæsten avocare à cogitatione rerum caducarum ad studium sapientiæ ac tranquillitatem vitæ. Præterea in Cyparitia & Bithyna negotia dicuntur synecdochicis pro optimis quibusque mercibus tempore maxime accommodato vendendis ac emendis.

R Permissio est *ἀπαραισθητοῦ καὶ ὑπερηφανίου* querela & ironica, ut modo dixi, ac præterea metaphora à Geometris, quibus hæc, sphaera & quadrum, sunt figuræ omnium perfectissimæ: sed in mille, altera, tertia & quarta intellige synecdochen finitorum pro infinitis nummis.

S Nota est translatio valde viribus pecuniæ accommodata, de qua, ut de auro, dictum fuit Ode 2. lib. 2.

T Ego allegoriam hic esse existimo ex metonymiis efficientium pro eloquentibus patronis & mulieribus, qui clientes & amatores, si bene nummati fuerint, pluri-

um cõmendant, & ipsis se profus deditos pollicentur. **U** Synecdoche est speciei pro quolibet domino & divite stipato quotidie magno famulatio, sed parum nummato, ut Lucullus pro ditissimo quoque.

X Brevis est prosopopœia Luculli, qui inducitur gnorâs suas facultates: qualis ignoratio prædivitem arguit.

Y E loco Plutarchi citato Epiphonematica est admiratio Poeta de quantitate opum Lucullanarum.

Z Symploce est initiõ & clausulâ membrorum in similitudine soni.

aa *Ἀνακρίωσις* est, quâ fingit deliberationem cum aliis. Præterea in *servũ*, synecdoche est periphrastica nomenclatoris, qui conjunctim enunciatur è Suetonio in Augusto c. 19. de Telepho, qui fuit nomenclator servus mulieris.

bb Metaphora est ab agricolis, qui propriè, dum terram vertunt, dicuntur arva & humum fodere, Virg. 2. Georg. *ἄρα τὴν γῆν ἵκναι* tamen quam hic tantum levis pulsus, ac summæ manus tactus significetur, non acrior illa stimulatio & punctio, qualis intelligitur in hoc versu Aen. 6.

Seu spumantis equi foderet calcareibus armos,
Simili tropo Philip. respondit Lachi suum latus fodienti, ut diceret se Philumenam arcessi jussisse: noli fodere, jussi. in Hecyr. Terent. Act. 3. Sc. 5. v. 17. Valet igitur, qui pulsato nomigitis latere cãdidati domini moneat illum, quo nomine sint appellandi, quos saluari & prensari cupiat. Imperfecta autem est prosopopœia nomenclatoris de gratiosis suffragatoribus herum admonentis.

cc Metonymia est primum materiæ pro sella Ædilitia ex ebore facta, deinde adjuncti pro subjecto magistratu: qui ornabatur hujusmodi throno creatus, & quo movebatur, repulsam passus.

dd Verba sunt Poeta *εἰρωνίως* consulentis, quasi socius esse velit tantæ stultitiæ.

ee Metonymia est, sed adjunctio pro tabula, in qua notata est Ceritum populorum ignominia.

ff Metonymia est altera, sed effecti, pro ipsis remigibus auctoribus remigii & navalibus sociis Ulyssis.

EPISTOLA VII. AD MAECNATEM.

Theticum.

Quod suum quemque genus vitæ institutum constanter persequi, non commutare, deceat ad animi tranquillitatem.

Q Vinque dies tibi pollicitus me rare futurum,
Sextilem totum mendax desideror: atqui

*Si me vivere vis sanum recteq; valentem,
2. Quam mihi das ægro, dabis egrotare timentem,
Macenas, veniam: dum & ficus prima calorq;
Designatorem decorat lectoribus atris:
Dum pueris omnis pater & matercula pallet:
Officiosaque sedulitas & opella forensis.
Adducit febres, & testamenta resignat.
Quod si bruma nives Albanis illinet agris,
Ad mare descendet vates tuus, & sibi parcat
Contractusq; leget: te, dulcis amice, reviset
Cum Zephyris (si concedes) & hirundine prima
Non quo more piris vesci Calaber jubet hospes,
Tu me fecisti locupletem. Vescere sodes.
Jam satis est. At tu, quantum vis, tolle, Benigne.
Non invisa feret pueris munuscula parvis,*

*Tam teneor dono, quam si dimittar onustus.
Ut libet: hæc porcis hodie comedenda reliques.
4. Prodigiis & stultus donat, quæ spernit & odit.
5. Hac reges ingratos tulit, & feret omnib. annis.
6. Vir bonus & sapiens dignis ait esse paratum:
Nec tamen ignorat, quid distent ara lupinis.
7. Dignum præstabo me etiam pro laude merentis.
8. Quod si me notes usquam discedere, reddes
10. Forte latus nigros angustâ fronte capillos:
9. Reddes dulce loqui: reddes ridere decorum, &
Inter vina fugam Cynaræ merere proterva.
9. Fortè per angustam tenuis vulpecularimam
15. Repserat in cameram frumenti, postaque rursus
Ire foras pleno tendebat corpore frustra:
Cui mustela procul, si vis, ait, effugere istinc;
Macra cavum repetes arctum, quem macra subisti.
20. Hac ego si compellar imagine, cuncta resigno:
Nec somnum plebis laudo satur altitium: nec
Otia divitiis Arabum liberrima muto,*

11. *Sapè verecundum laudasti: rexque patèrque
 Audisti coram, nec verbo parcius absens:*
 12. *Inspice si possum donata reponere latus.*
 13. *Haud malè Telemachus proles sapientis Ulyssèi,*
 14. *Non est aptus equis Ithacæ locus ut neque planis
 Porrectus spatius, neque multa prodigus herba,
 Atreide, magis- apta tibi tua dona relinquam.*
 15. *Parvum parva decent: mihi iam non regia Roma,
 Sed vacuum Tibur placet, aut y imbellè Tarentū.*
 16. *Strenuus & fortis causis que Philippus agendis
 Clarus, ab officiis octavam circiter horam
 Dum redyt: atque foro nimium distare carinas
 Jam grandis natu queritur conspexit, ut ajunt,
 Adrasum quendam vacua tonsoris in umbra,
 Cultello proprios purgantem leniter unguis.
 Demetri (puer hic non levè iussa Philippi
 Accipiebat) abi: quere & refer, undè domo, quis,
 Cujus fortunæ, quo sit patre, quòve patrono.
 It, redit, & narrat, Vultejum nomine Menam,
 Praconem, tenui censu, sine crimine notum,
 Et properare loco, & cessare, & querere & uti,
 Gaudentem parvisque sodalibus & a lare certo,
 Et ludis, & post decisa negotia ^{bb} campo.
 Scitari libet ex ipso, quacūque refers: dic,
 Ad cenam veniat. Non sanè credere Mena,
 Mirari secum tacitus, quid multa? benignè
 Respondet. Negat ille mihi? negat improbus, & te
 Negligit aut horret. Vultejum manè Philippus
 Vilia vendentem tunicato scruta popello
 Occupat: & salvere jubet prior: ille Philippo
 Excusare laborem & mercenaria ^{cc} vinola:*

Quòd non mane domum venisset: deniq, quòd non
 Provisisset eum. Sic ignorasse putato
 Me tibi, si canas hodie mecum. Ut libet. Ergo
 Post nonam venias. Nunc i rem strenuus auge,
 Ut ventū ad cenā est, dicenda, ^{dd} tacēda loquutus;
 Tandem dormitum dimittitur hīc ut sapē
 Occultum visus decurrere piscis ad hamum
 Manè cliens & jam certus convivajubetur
 Rura suburbana indictis comes ire Latinis.
 Impositus mannis, arvom calūmque Sabinum
 Non cessat laudare: videt ridētque Philippus
 Et sibi ^{cc} dum requiem, dum risus undiq, querit,
 15. *Dum septem donat sestertia, mutua septem
 Promittit: persuadet uti mercetur agellum.
 Mercatur. Ne te longis ambagibus ultra,
 Quam satis est, morer: ex nitido sit rusticus: atq,
 20. *Sulcos & vineta ^{ff} crepat mera preparat ulmos:
 Immoritur studiis, & amore senescit habendi.
 Verū ubi oves furto morbo periēre capella,
 Spem mentita seges, bos est enectus arando;
 25. *Offensus damnis media de nocte caballum
 Arripit, iratusque Philippitendit ad ades:
 Quem simul aspexit scabrū intonsūq, Philippus,
 Durus, ait, Vultei, nimis, attentūsq, vidēris
 Esse mihi. ^{gg} Pol me miserum, Patrone, vocares
 30. *Si velles inquit, verum mihi ponere nomen:
 Quod te per ^{hh} geniū, dextramq, Deōsq, Penates
 Obsecro & obtestor ū vita me redde priori.
 Qui simul aspexit quantum dimissa petitis
 35. *Præsent, maturè redeat, repetatq, relicta.
^{kk} Metiri se quēmq, suo modulo ac pede verū est.*****

Analysis Dialectica.

I Nitid est excusatio diuturnioris absentia, quam
 promissa fuerat Mæcenati: undè liquet, ut nos etiam
 Sat. 6. l. 2. animadvertimus, quanto Poeta flagrant
 studio rusticae habitationis & solitudinis, quod nunc in-
 dicat vehementius: quum se liberè dicit malle, sibi om-
 nem intercludi viam ad summos honores, atq; Mæ-
 cenati reliquum civilis vitæ splendorem cultum re-
 nunciare & hospitium, quæ ab ipso acceperat, quàm re-
 dire Romam autumno gravi & corporibus nocente in-
 salubriorem, propter inæqualem celi & dierum intem-
 periem: ad quam accedit immoderatus recentium fru-
 ctuum usus, quibus corpora ætate torrefacta & exfluc-
 ca sese onerant præter modum: undè cruditas, omni-
 um morborum mater, existit maximè. Itaq, quod di-
 utius moratus sit rure, contra spontaneam obligationem,
 quâ, tanquam jurejurando, erga Mæcenatem videba-
 tur teneri, diutius, dico, moratum, quàm ipsi pollicitus
 fuerat, sperat hunc diuturniorem ipsius moram boni &
 æqui consulturum, præsertim si curæ est ipsi recta Poe-
 tæ valetudo.
 2. Spes habitandi diutius rure ostenditur hīc e parib.
 quam sic conjectat: quia quum Horatius alias egrota-
 vit, facile passus est Mæcenas eum à se diu ac procul abesse:
 facile igitur patietur eundem egrotare jam graviter timē-
 tem ruri habitare. Hæc apodosis, quæ etiam habet spe-
 ciem enthymematicæ complexionis, illustratur primū
 adjuncto aeris pestiferi vitio, ut ita dicam: deinde de-
 nunciatione reditus ad Mæcenatem in eunte vere, cum
 bona tamen ipsius venia: quam ut impetret facilius,
 commemorat Mæcenatis erga se beneficia per facta
 dissimilitudine, ad hæc verba.
 3. *Non, quo more pyræ vesci, &c. ubi primum quidem*

illa breviter sic enunciatur: Tume bonis longè aliis cu-
 mulasti, atq, Calaber suum hospitem afficere solet: quæ
 quatuor versibus dilatatur factis Calabri & hospitis: ubi
 hic præterea liberalitatem ipsius recusat honestè per
 collationem parium: quod non minorem habeat gratiam
 offerenti, quam si oblat a secum tolleret omnia.
 4. Hæc quoq; facta sunt Calabri, qui stultè prodigus
 hic dicitur, & iniquus rerum æstimator, quòd eadem
 afficiat munificentia homines, atq; porcos.
 5. Eodem spectat hic locus ex efficientibus: quod hu-
 jusmodi stultè profusi largitores sint auctores hominum in-
 gratorum, & accepti beneficij immemorum.
 6. Describitur natura viri liberalis & prudentis con-
 tra imprudentiam Calabri, ubi e factis & dissimilitudi-
 ne intelligendusest sine dubio Mæcenas, qui prudenter
 circumspicit & Calabro & pueris dissimiliter personas
 hominum in quos confert beneficia.
 7. Hæc quoq; paria referenda sunt ad dissimilitudi-
 nem: ubi Poeta promittit se quantitati beneficii acce-
 pti gratia memoriã responsurum: quod ita clariùs pro-
 nuncies: Tam me gratum præbebo in commemorandis illi-
 us beneficiis, quàm ille erga me fuerit benignus ac libera-
 lis. Totus certe hic locus dissimilium erit tibi, Lector, a-
 pertior sic enunciatus: Non quem admodum Calaber erga
 hospitem se gessit, vel ^{aa} $\alpha\alpha\lambda\lambda\upsilon$, hic erga Calabrum: sic Mæ-
 cenas erga Horatiū, vel contra, sic Horat. erga Mæcenatē
 se geret. Vides hic manifestè quatuor adesse terminos
 quos cõparatio dissimiliū ut clarior, sit, sèper requirit.
 8. Quia Poetam tædebat aliter vivere cum Mæcena-
 te, atq; instituerat, non modò ingenue ac libere ipsi, sed
 faceret etiam & urbanè e paribus consuetudinem vitæ
 quoti dia-

notidianæ proponit: Si, inquit, non vis me usquam à tuo latere discedere, ἀλλὰ σὺ ἀπεισάσῃς μεσοδὸν, ἢ πολὺ μακρόν, ἀπέστειλον δούλωμασός, restitue me in statum, ac quiete vitæ institutum, undè accepisti, integrum & vegetum aut restitue, in què accepisti locum, ἰ. statum: quod quum mihi mē possis, est tuæ prudentiæ dare veniam absentia nostræ.

9. Animadvertit Poeta sibi objectum iri animum ingratum per similitudinem Apologi: quod ipse jam locupletatus velit Mæcenatem suum deserere more vulpecule obesa, quæ frumento cumeræ pinguis facta voluit foras exire, nisi pinguedine fuisset impedita & tantisper exitu prohibenda, dum, quod illic asperat, reliquisset: quum potius ille, quicquid haberet, in assiduitate officij præstandi rebus Mæcenatis id impendere deberet, ut sine periculo fame postea idem tentare posset.

10. Diluitur tale objectum majoribus: quod malit restitueret omnia, quæ accepit, quàm ita curis confici, & negotijs opprimi, quæ amplificantur dissimili, quod non more vulgi, si nihil accepisset a principibus, nec canis illorum satiatius esset, desineret tamen optare libertatem, animi securitatem, facilem somnum & quietem, quæ omnia longè præfert omnibus divitiis, & ita consilium Celsi l. 1. videtur explicare: Sanus homo, qui & bene valet, & sue spontis est: nullis se legibus obligare debet, ἐλθέτω δὴ νόον, libertatem vivendi consecrans.

11. Commendat rursus e loco patrum sua officia: Quod sine commendaſti, inquit, nomine pudoris, qui est parens omnis & virtutis, & quadam vacuitas cupiditatum, ego quoque te semper colui, & honorifice observavi tam absentem, quàm presentem.

12. Tanquam amicitiam dissoluturus proponit Mæcenati considerandum & deliberandum: Utrum possit salvâ utriusq; constantiâ reddere donata.

13. Redditorum donatorum exemplo censet faciendâ Telemachus filius Ulyssis oblatos sibi a Menelao equos non malè recusavit. Ratio autem reculationis fuit primum ex adjunctis & subjectis: quod regio Ithacensis esset abrupta, inæqualis, montibus intersepta, nullis herbosis pascuis referta. Deinde e majoribus: quod huiusmodi dona magis Menelaum decerent quam Telemachum: fortassis etiam quod non confideret gratiam à se referri posse: quanquam sit ingenij ac liberalis animi, cui multum debeas, eidem plurimum velle debere: unde Poeta efficit: tantum honoris & splendoris, quæ recepit, & recepturus erat à Mæcenate, non satis se decere, hominem paucis contentum. Ideoque reddenda ei, qui dederit: quod confirmat diversis: Non deleſtor, inquit, urbibus negotiosis & molestis, nec vitâ turbulentâ, totq; curarum undis fluctuante, sed loco habitationis ab illis planè vacuo, & vitâ tranquilliore & quietiore. uterque profecto mihi videtur sibi oblata honeste recusasse, admonitus proverbio, ἔτεσ πάντα, ἢ τε πάντῃ, ἢ τε παρὰ πάντων aliter πάντοτε ut prius πάντῃ referendum sit ad locum, posterius ad tempus) quo res duæ jubebantur in muneribus accipiendis observandæ, verecundia & delectus. Sunt enim, quæ non accipicū decoro possunt. Præterea locus & tempus ab ipsâ dem nos avocare debent: Quæ traduntur apertius à Vulpiano l. 1. pandect. Titulo de officio proconsulis ex Epist. Divi Severi & Anton: Imperat. Quantum, ait, pertinet ad xenia, audi, quid sentiamus, Græcum proverbium est (ut ante) neq; omnia, neq; passim, neq; semper, ab omnibus nam inhumanius est à nemine accipere, sed passim & semper vicissimum est, & omnia, avarissimum.

14. Hæc longa sive historia sive fabula fuerit, videtur quidem certè mihi confirmare proximam à diversis rationem & compellere Mæcenatem imagine & similitudine L. Philippi & Vulteij Mænæ ad restituendum Poetam in statum vitæ priorem: quam breviter & apertè sic enunciamus: ut Vulteij Mænæ ab urbana vita ad rusticâ horatij & pecuniâ L. Philippi traductus est; atq; postea tadio

rusticationis ad prius vitæ institutum ab eodem est revocatus: sic Horatius à Mæcenate debet è negotiosa & tumultuosa vita ad pacatam & quietam traduci: ubi tres triū personarum descriptiones adhibentur è laudabilibus adjunctis, subjectis & factis Philippi, Demetrii servi, & Vulteij: hic tamen postremus præterea describitur è similitudine piscis inescati, & cibi sua vitate capti, quæ similitudo cessit in proverb. κατὰ πινεν τὸ ἀγκίστρον, vorare hamum, de eo in què fallacia intenditur splendore alicujus doni. Ita videntur mihi hæc exempla paucis σύννεκτικῶς comprehendenda, præfixo thetico convenienter: quæ ad extremum confirmantur senatoriâ & communi sententiâ loco fidelissimi testis.

Ennaratio Grammatica.

Quing, dies tibi pollicitus. Festus ita distinguit polliceri à promittere, ut illud sponte fiat, hoc rogatu & quasi porro mittendo, ut polliceri, plus citando: de quo discrimine admonuimus Od. 15. l. 1. e Donato in Terent. Sensus igitur hic est: Quum pollicitus essem me dies tantum quinq; rure morarum, mea illic commoratio diuturnior fuit quàm eg. putarâm. Integrum enim mensem moratus sum, qui sextilis prius dictus est à numero mensium incepto à Martio: postea Augustus. Absolutè hic usurpatur cōtra quæ in Epist. 11. hujus libri, sextili mense carminis. Atq; multò apertius Sat. 3. apud Juvenalem hoc imitatus est Michaël Hospitalus Franc. Cancel epist. 2. l. 3. ad Janum Morellum,

Augusto recitantes mense Poetas.

Quing, dies tantum dixi mē rure futurum, Octavum nonumq; diem desideror absens. Et nisi me clarâ respública voce reposcat officium, Errico præstandaq; munia regi, Forsitan hic totum sextilem ponere possem.

Mendax. Hoc scienter occupat, memor hujus Menandrici senarii: ἄδδ' ἔμην' ἔδ' ἄς λαθάρει πολὺ, nullus mendax diu latet. Desideror. Pro, isthinc, i. Româ, jam abesse videor totum mensem Augustum.

Si me. Ita loquetur Epist. 16. sequenti:

Nisi te populus sanum rectaq; valentem, Sic Cic. 4. Acad. quæst dicit sensus sanos & valentes Dabis. I. I. dabis veniã tantisper rusticandi & villicadi dum multi & è vitâ istic decedunt propter autumnum inæqualem & morbidum, ut jam in Dialecticis monui. Post veniam exple ellipsin τὴ absentia mea, vel, ut ego possim abesse, dum &c.

Ficus prima. Videtur respicere ad naturam arboris, quæ est Plin. l. 12. & Colum. l. 5. c. 10. σίαστ, bifera, quod ficus bis fructus ferat quotannis, quomodo Græcè σίαστ & σίαστ vocatur. Designatorem Propriè hic sumitur, undè in Rhetoricis Epist. 5. ad hunc locum.

Quid non ebrietas designat?

hoc verbum diximus translatum. Est aut designator præfectus funebris apparatus, πόπα, ornatus & aliorum ad ludos funebres & funus necessariorum quæ stipant lictores atro ti & ministri libitinarii in elatione funeris, procuratione funebrium ludorum & certaminum & designatione rerum aliarum, quem Galli appellant, le grand maître des cérémonies. De quo vide Asc. in Orat. pro Milone & Budaū ad L. 55. de his, qui not. ut de Libitinariis Suet. in Nero. c. 39. Liv. 40. qui gradu honoris funebris paulo inferiores erant designatore, quem Græci ἐγβόλιον & ἐγβόλα vocant certaminis arbitrum, & moderatorem. Qui autem sumtus suggerebant edendis talibus ludis ac per designatores præmia proponebant: in Theatro spectatoribus locum assignabant: symbola pro merito cujusq; certatoris dispensabant: hi dicebatur ἀγορεύειν, ἀλλοθῆσαι Πueri. Id est, metuit suis liberis pestem & contagionem: Est autem pueri sextus casus causæ efficientis, i. propter

Pter pueros, qualis fuit Sat. 3. l. 2. -- quisquis
Ambitione malâ aut argenti pallet amore.
non autem casus dandi, ut quidam putârunt.

Dum pallet.] Caussam palloris repetere potes, Lector,
è Phisicis Aristotelis problem. aut ex Agell. l. 19. c. 6. &
Macro. l. 7. c. 11. qui Philosphi consilium sequuti sunt:
ideoque facilius id tecum communicabunt.

Officiosaq.] Dum patroni nimiâ contentione agendi
caussas suorum clientum & circumcurfandi summo æ-
stu facilè incidunt in morbos pestilentes: quemadmo-
dum Licinio Crasso dicenti sub initium 3. de Orato. cre-
ditur ex vehementissima contentione ingenii, animi,
virium, latus còdoluisse. sudorèmq; multum consequu-
tum fuisse: ex quo quum cohorruiisset. cum febris domû
rediit: dièque septimo est lateris dolore consumtus.

Adducit febres.] Quod Celsus & Plautus dicunt affer-
re febres & morbo. Testamenta autem resignare dicitur,
ut resignare literas, aperire, explicare sigillis remo-
tis, quibus opponuntur obfignare testamenta & episto-
las pro claudere. Resignatio autem testamentorum in-
dicat obitum testatorum. Itaq; ex resignatione testamen-
torum intelligimus *μὲν τὰ ληθιακῶς*, tanquam ex re posteriori,
mortem antecessisse. Agell. ostendit. l. 6. c. 2. neq; te-
stamentum ut Serv. Sulpit. putavit, neq; facellum, ut C.
Trebatius, esse verba duplicia, id est, conjuncta, sed alte-
rum à sacro *ἐπιμορθευόμενος* factum: quo accedit exemplum
similis erroris, opinione Servii in 6. A. N. monumentum,
ait dicitur id, quod mentè monet quasi verbum ellet du-
plex. *quum que sit ratio monumenti, nomine ipso admo-
neor,* ait Cic. ad Cal. de quo Od. 2. l. 1. & ult. l. 3.

Brums.] De hac voce dictum est Od. 6. l. 2. in Rhet. &
Od. 7. l. 4. in Grã. sicut de verbo *inere* Sat. 4. l. 1. in Gram.
& Rhet. Hoc enunciatur Gal. redditur: *Quana la neige
ge couvrit a le chãps.* Quod si De hac particula, si, pro, quū
dictum est Sat. 3. l. 2. ad hæc verba: *si vacuum villa me ex-
ceperit.* A licigitur valet quum asperrima hyems adveni-
rit, quæram còmodiorem habitationem & velut in mu-
seolum & villæ angulum abditus (quod dicit còtractus)
literis operam navabo. Videtur Poeta respexisse ad na-
turam frigoris: cujus est, corpora constringere & con-
trahere, ut caloris, eadem laxar. & dilatare.

Dulcis amicus.] Quia amicus veteres & pronunciabât
& scribebant, inde factum, ut concisè vetus illud desle-
xum sit ab amicecus, atq; hoc ipsum ab integro & con-
juncto, animæquus. quasi amicitia diceretur *ἰσὺς χιλια*, i.
æqualitas animi, de qua fuit Sat. 1. l. 2. satis memoratum
Hæc autem familiariter Mæcenatem compellandi licetia
contracta est è quotidiana vitæ, sermonisq; consue-
tutine. familiaris est Senec. reprehensio epist. 3. ad Lu-
ciliam, quod amici nomine usus fuisset more vulgi. Sic
enim rescribit ille ad ejus literas, *Epistolas ad me perferē
dastradi disti, ut scribis, amico tue.* Deinde admones me, ne
omnia cum eo ad te pertinentia cōmunicem: *quia nō soleas,
nec ipse quidem, hoc facere.* In eadem epistola illum et dixi-
sti amicis, & negasti. Itaq; si priore illo verbo, quasi pu-
blico, usus es, & sic illum amicum vocasti, quomodo oēs candi-
datos, bonos viros dicimus: quomodo obvios si nomen non
succurrit, dominos salutamus, hoc abierit. Hoc autem po-
stremo verbo significatur transitio à duplici hujus no-
mine acceptionis ad veram ejusdem descriptionem ac
legitimam æstimationem: quas poterit lectori bide nō
sine fructu lectionis suæ videre & considerare cujus sū-
ma est, si aliquem amicum existimas, cui non tantundè
credis, quantū tibi vehementer erras, non satis nosti vim
veræ amicitia, quæ cernitur apertissimè in superiori ety-
mologia vocis; ut is demum verè ac propriè habetur
& sit amicus, qui cum omnia nostra juxta possimus atq;
nobiscum, communi care: quod spectat illud Ciceronis in

Lælio, sed maximum; i. plurimum conducit in amicitia
superiorem partem esse inferiori.

Zephyris.] Quid sit Zephyrus & undè inclinetur, di-
ctum est Od. 4. l. licet de hirundine veris prænuucia Od.
12. l. 4. Addam tamen ex Eustathio in finem *Ὀδυσ. d.* in
adventu hirundinis à Romanis solitum acclamari, *ὦ ἡδὲ,
ὦ ἡδὲ χελιδὼν, καλὰς ὥρας ἀγάσῃ καλὸς ἐμὰυτὸς. venit, venit
hirundo suaves horas adducens et pulcram anni conver-
sionē.* Cujus adventantis vis ad spectu jactat se Alâ topo-
la in Equitib. Aristoph. *sefellille coquos* pro more illo.

Ἐν πᾶσι τὸν τὸν τὸν μαρτύρες ἐπὶ τὸν τριαντὶ.

Σὺ δὲ καὶ τὰ παῖδες, ἴνῃ δὲ τὸ ἄσπυ καὶ χελιδὼν.

Ὅτι ἐβλεπον. καὶ ἔν τῶν τῶν τῶν κρεῖον ἐκλεπον ἴ.

Ego enim coquos sefellille, sic eos alloquens.

Spectate pueri, nonne cernitur avobis tempus vernuntæ

En hirundo, illi autem dum suspiciebam, ego interea

Furtivas subducebam carnes.

De eadem sic Ovid. 2. Fastor.

Verus prænuucia venit hirundo,

Et metuit, ne quâ versarecurrat hyems.

Calaber.] Ellipsis, cui jubetur elus pyrorum ideoq; vi-
detur sic explenda: jubet in visentis, ut in jam satis est, à
me comestūvellum tū: *ἀρῶν το ἡδὲ ἢ ἢ μὲν περσευήμιενον*

Benigne.] Hoc dicitur *κατὰ τὴν παρρησίαν*, per modestam
recusationem, ubi est responsum in visentis hospitis & hæc
supplenda, benigne mihi facis, modus honestè gratias
agendi largienti, quod Græci efferunt auctore Budæo,
παυχλοῦς, & ex Aristoph. *καλὸν ἴσ' ἐπ' ἀνα*, quod ex Suida u-
surpatur, *ἐπὶ παρρησίᾳ*, ἀρῶν τῶν, quum aliquid blandè re-
nuimus ac modestè recusamus. Galli autem: *Que vous
estes liberal en vers moi de quos te vous remerci.* Ita loqui-
tur Cic. 2. de Off. *aut opera benigne sit indigentib. aut pe-
cuniâ.* Ratio autem hujus vocis est in Gram. Od. 28. l. 1. Ex
hoc dissimilitudinis loco Erasmus desumpsit Proverbium
Calabri hospitis xenia et munera, pro rusticanis & levib.
donis, qua magis onerent, quam juvent.

Dono.] Donum propriè est voluntariorum & largorū,
quales habitus sunt Div. Ethnicorum, ut Donatus notavit
in Eun. Ac. 5. Sc. 9. v. 27. De Calabria dictum est Od. 16. l. 3.
Iam teneor.] Hoc quoq; Gallicè redditur, *Je vous sçai
aussi bon gre de ce que vous me donnez.* Vir bonus. Hic desi-
deratur *je vel sui*, ut sit hic sensus: vir bonus & sapiens
novit rectè collocare sua beneficia & singula suo momè-
to expendere & pretio distinguere bonos à vitiosis ac si-
mulatis. Ita conjungit in Epist. ad Pis.

Vir bonus & prudens versus reprehendet inertes.

Lupinis.] Hoc legumen Græcè *βέρυ*, & à recentiorib.
Græcis *λυπηρόειον* juxta eptithetum Virg. *tristisq; lupini*,
dicitur ab amaritudine, cujus siliqua solet quina vel sena
ferre grana, dura, lata & rufa, quibus maceratis boves
aluntur: sed pueri talibus granis utuntur lusitantes lo-
co calculorum, nec multum distinguunt hæc ab æreis
nummis. Jacob. Santalbinus D. Medicus apud Medioma-
trices ordinarii officij verum mihi à Jacobo Dalecham-
pio in Herbario citari mostravit, & sic *μεταρῶν* expli-
catū ut viderè, curavit amicè, natum est, ait ille cōsuetudi-
ne comicorum, qui in scena lupinis, ceu nūmis ex Lupino si-
mulatè factis, utebantur pro veris & aureis seu æreis: *ἄει δὲ
βέρυ lege Theoph. l. 8. c. 6. Dioscor. l. 2. c. 132. & Plin. l. 18.*

*14. Cat. de Re Rust. Etymologic. sic notat τὸν βέρυ, ὡς
παρὰ τὸ βέρυ. τὸ βέρυ μάλιστα τῶν τῶν.* i. quomodo fit à verbo signi-
ficante.

Præstabo me.] Inter præbere se alicui in re aliqua &
præstare hoc interessè docent Grammatici, ut illo pro-
pensio quædam animi adjuvandum significetur, & hoc
res ipsa & actio declaretur.

Angustâ fronte.] Hunc locum citavi Od. 33. l. 1. ubi
Lycoria

Lycoris comendatur nomine tenuis & angustae frontis, ut virginibus valde decore tunc temporis ex Arnobii lib. 2. aduersus gentes: qua consuetudinis querebant corporibus fucos, innecterent his colla, laminis pertunderent aures, imminuerent frontes limbis, fuliginie umbrarent oculos: quales equidem frontis angustias non admodum puto physiognomonibus, metoposcopis, frontispiciibus probari: quippe quae spiritus phantasiae animales, ut Medici loquuntur, ita teneant constrictos, ut ad spectra, rerumque species mente concipiendas, quae prius illi a sensibus subministratae fuerant, parum liberae ac idoneae videantur, multoque minus si frontes rotundae fuerint. Strab. contra lib. 3. narrat mulieres Hispanicas fecisse: *ἀλλὰ ἐπὶ τὰ ἀσκήματα* ἡλοῦν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστ' ἀποσβέννουν τὸ μέτρον μαλίων. *alias dicebat ita primos frontis capillos quos Latini vocant antias in feminis, capronas in equis, deglabrant ita, ut e fronte maiorem emittant splendorem: sed hodie pro illa vulsura tales antias tam feminis, quam viris turpiter eriguntur horridi & irati apri more. Latitudo frontis in Alcibiade laudata fuit, qui propterea cognominatus fuit μετώπιος, τοῦτ' ἐστὶν ἑρμιόπειος*, epithetum Jovis, quod tu frontonem dixeris Latine. Quum igitur Poeta reposcit a Maecenate angustam frontem, eam intelligit suis naturalibus adolescentiae pilis ornatam, non calvescentem, nec glabram, nec depilem, qualem aetas ingravescentem afferre solet. Ex hoc certe loco sicut e prima hujus lib. Epist. perspicis, Poetam jam tum canescere, quum haec scriberet.

Dulce loqui] Haec infinita sunt loco nominum per antimeriam, ut Grammatici loquuntur, dulcem orationem scitum risum, & meroiorem de recessu puella a mensa juveni ipsam amanti oblatum. Haec autem Graeci pronunciant ἀποδιδραχθῆναι ἢ ἀδιδραχθῆναι, ἀποδιδραχθῆναι ἢ ἀδιδραχθῆναι, quae familiariter & jocose ἐπιτὴ ἀδιδραχθῆναι petuntur: ἢ ἢ ἀδιδραχθῆναι πελετωματὸς ὅτι, non enim bis juvenescere datur a Diis. Quod si haec semel petere voluisset, petitionis comites fuissent preces ut Epod. 17.

*---Vultu proce Castor & Pollux,
Adempta vati reddidere lumina.*

Inter vina.] Non inter compotandum aut bibendum, ut Od. 6. lib. 3. ad eadem verba, *inter ma: ti vin.* & Satyr. 2. lib. 2. in iud. ubi notandum fuit id Graecè proferre per ἀδιδραχθῆναι, quod nunc accedit κατὰ ἐ Thucyd. l. 3. οὐδὲ κατὰ πᾶν εἰρήνητος οὐκ ἐστὶν ἐπιπλοῦν ἢ ἐπιπλοῦν, inter morborum. Sic Act. Apost. c. 25. ἀνελθὼν Παύλου κατὰ τὸ ὄδον ut ex insidiis Paulum interficere: & cap. 26. ibidem, κατὰ πᾶν ὄδον. ἔδωκεν. inter vias videtur: atque in hoc phraeae genere τὸ νῆα non tam significat tritum pedibus ac vehiculis solum, quam ipsum eundi actum, unde ἀδιδραχθῆναι exponitur, αἰσιν ἔχον.

Cynara.] De hac meretricie fuit Od. 1. l. 4. & 4. ejusdē, in quarum prima dicitur bona, & in altera, felix, hic autem proterva: sed haec protervitas grata solet esse amantibus. Itaque haec appellatio non minus est honorifica, quam superiores, ex eo profecta omnes, quod gratis ea potiretur, ut constat ex Epist. 4. hujus libri.

Quem scis immunem Cynara placuisse rapaci.
Si Horatius hanc Veneris immunitatem habuit apud Cynaram, ex utro gravida dicitur a Proper. l. 4. Eleg. 1.

*Idem ego quum traheret Lucina dolores,
Et faceret uteri pondera lenta moram:
Junoni votum facile impetrabile dixi,
Illa parvi: libris est data palma meis.*

utrinque credo, ut Alcumena e viro & Jove gravida dicitur fuisse.

Cumeram.] De hoc vase vimineo vel sicelli dictum est Sat. 1. l. 1.

Mustela.] Hujus animalis Plin. lib. 29 c. 4. facit duo genera: unum, quod Graecè dicitur *ἰνίτις, ἰδός, vel γαλλὴ ἀγρία,* mustela sylvestris, paullo major domestica, quae γαλλὴ κατὰ τὸν ἰδόν: utraque mures venatur & serpentes. Sumitur interdum Graecè & Latine pro fele & cato.

Macra.] A Graeco μακρός, quia ferè qui sunt longi iidem solent esse tenues ac macilenti: quae vox tenuis ἀπὸ τῆς τενέδου, ab extendere.

Resigno.] Id est, reddo, resigno, rescribo, ut Od. 29. l. 3. sumitur de Fortuna:

*Cui, si celeres quatit
Pennas, resigno, quae dedit.*

Satur.] Ita constituit Terent. Act. 5. Scen. 1. Adel. *satur omnium rerum:* pro illo Horatiano Graecè dicitur. *διείργει δὲ τὸν σπέρματων, ἢ εἰς κέρων τέτων ἐλθόν.* *Altilia* verd sunt, quae cumque bestiae in usum hominum & escam saginantur, sive quadrupedes, sive pisces, sive aves, Od. 29. l. 1.

Divitiis.] De his Arabum divitiis dictum est jam Ode. 29. l. 1.

Saepe verecund.] I. modestum, ut Satyr. 6. l. 1. de se loquitur Poeta:

Infans namque pudor prohibeat plura profari.

Ita Cic. lib. 7. ad famil. Marium Epist. 2. quæritur, quod hic nimis verecundè ipsi gratuletur condemnatio-nam Bursæ hostis, quae merebatur longiorem gratulationis orationem.

Rex audisti.] Hellenismus est ad imitationem Theocriti, quem fratribus Huralthospitalis Paullo & Johanni inter hanc meditationem prælegebam:

Ὅρα καὶ εἰς αἰθῆρα κερσὺ μῦθος ἐδίδες ἀκουσῆναι.

ut etiam apud inferos occultus audias bonus, id est, dicaris & bonitatis nomine commenderis εἰς οὐδὲν, ubi τὸ ἀκούειν sumitur pro dici & vocari. Sic Horatius in affatu semper dignatus est Maecenatem regiâ patriâque dignitate & auctoritate. Sic quoque Demosth. pro corona, *οὐδὲ ἀκούειν κλάνας καὶ τοῖς θεοῖς ἐξῆσθαι μῦθος ἀκούειν ἀσπαστοὺς ἀπὸ τοῦ θεοῦ.*

Coram.] Od. 6. lib. 4. & alibi τῶ μορίων coram & palam discrimen notavi: ex eodem tamen Donato, ut illic, addam de coram ad certas & praesentes personas referri solito & fortassis suppressas faciliè intelligi ex habitu orationis, ut hoc in loco.

Si possum reponere.] Id est, reddere ac restituere accepta, quomodo loquutus est lib. 3. Od. 5.

*Nec vera virtus, quum semel excidit,
Curat reponi deterioribus.*

Telemachus.] Hi fuit filius alter Ulyssis, cujus fabula legitur Odyss. 4. bini enim fuerunt liberi Ulyssis, quorum susceptaliterum, Telemachus e Penelope, alterum Circe Telegonum: uterque dictus, quod patre peregrinante & procul pugnante natus sit, quasi τῆς μαχόμενος, ut diximus Ode 2. de Proculio.

Ut neq.] Orator diceret, ut qui neque planè portectus sit spatis, id est, ut qui sit angustus & salebriolus, nec herbis expeditus & paratus.

Magis apta.] E. Servio in 4. Aneid. v. 31. quale illud etiam est.

*Anna refert, oluce magis dilecta sorori,
Nate mihi vitâ quondam, dum vitâ manebat.
Care magis.*

pro, dilectior & carior. Antiqui, ait Scholiastes, frequenter pro comparativo jungebant τὸ magis undè videretur

deretur hic locus etiam explicandus, relinquam tua dona tibi Atridae aptiora, quam mihi Telemacho.

Dona relinquam.] Hic Germanus Valens videtur magis probare lectionem, *dona remitto*, pro, cedo tibi haec: isdemque remitto in l. 5. Aeneid. v. 418.

Ithaca.] Videtur potius subaudiendum in insula, qua regionis ex descriptione Dionysij, qui illam ascribit infulis post Corcyram; ex annotatione tamen Servij in Eclog. 6. *Dulichias vexasse rates*, discimus, Dulichium fuisse insulam ubi situs est mons Ithacus, in qua fertur habitasse Ulysses, eoq; & ipse Dulichius cognominatus est: ex quo quidem montis situ perspicitur in τῆ τόπῃ ἀβροχία κὶ παχύτης resalendis equis non idoneae.

Tibur.] De hoc oppido dictum fuit Od. 7. & 18 l. 1. appellata autem nunc vacuum per ellipsin casus, ut equus vacuus, domus vacua, ubi intelligas sessore & habitatore. Ita Tibur vacuum magnis negotiis ac turbis.

Imbellis.] In civili discordia & seditione liberum & quietum: sed hoc magis tribuendum est mollitiei, timiditati & ignaviae Tarentinorum, quam ipsorum sapientiae, quae raro solet esse comes immodicae voluptatis. Praeterea in imbelli bifariam potest sumi, ut de inepto ad arma tractanda, & de timido & ignavo dicatur, sicut de cervis, damis, capreis & columbis. Tribuitur etiam inanimis, ut dies, annus imbellis apud Livium l. 10. ab Urbe, i. quum teritur illud tempus sine bello, & Tarentum nullo vexatur. Ita sumuntur Graeca ἀμαχία κὶ ἀπόλεμος. Praeterea Tarentum dicitur etiam Saturum 2. Georg. propter ubertatem lanae: sed nihil est necesse plura dicere de Tarento, ut plenius jam explicato Od. 28. l. 1. & 5. l. 3.

Sirennus et fortis.] Vox haec prior mihi per metathesin quadam, ut si pro *cernuus* dicas *crennuus* a cernendo; τῶν οὐ καὶ videtur declinari a sternendo, i. in terram deiciendo more robusti ac fortis militis. ut de Tiberio loquitur Od. 14. l. 4 & Od. 16. l. 1. *Irae Thyesten exitio gravi stravere*. Quidam defleunt a Graeco σπλῆνις, quod inter alia sonat πᾶχος κὶ σκληρός. *sternere est durus*, sed hoc minus probo, quam prius: ad cuius rationem Liv. l. 7. dicit: *sternere miles Gallorum castruas*. Haec duo geminata videntur Graeci exprimere his, ἰσχυρός κὶ χαρτερός ἐνεργεῖν παντα. ἢ γενναῖος κὶ ἀκμαῖος. Hebraei גִּבּוֹר & גִּבּוֹר & חֲדָדִים gibbor est haddir. Praeterea haec qua dicuntur a Cic. l. 2. & 3. de Orat. ad Q. Frat. de hoc Martio Philippo: *Hic Crassus quum homini & vehementi d. sero in primis forti ad resistendum, Philippo, quasi quaedam verborum facies admovisset; non tulit ille, & graviter exarsit pignoris usq; ablati Crassum instituit coercere*. Itē haec in 2. In quo mirari soleo non equidem istos, qui nullam huic rei operam dederunt: sed hominem in primis disertum atq; eruditum, Philippum, qui ita solet ad dicendum surgere, ut quod primum verbum habiturus sit, nesciat: & idem ait, quum brachium concalfecerit, tum se solere pugnare.

Octavam circiter.] Nota est haec diei, pro ratione temporum horam si incipiat numeratio horarum ab ortu Solis: sed si dies in 2. horas inaequales dividatur, ut dictum est. Sat. 9. l. 1. non facile, nec juste possis hoc tempus ad Galliam temporis designationem revocare. Utrumq; aut locum d. scrimen dietum non parum illustrabit. Babylonii metiebantur diē civilem, ut Plin. Agell. & Macro b. vocant, uno Solis exortu ad alterum ejusdem exortum: Athenienses occasu ejusdem ad occasum: Umbri meridie ad meridiem. Aegyptii ac Romani media nocte ad mediam noctem. Vulgus luce ad tenebras. Falis profecto dies ita quatuor ac viginti horas complectebatur, ut horae duodecim metirentur semper lucem, totidemq; noctem: erant tamen diurna in solstitio aestivo longissima. in brumali contra brevissima. Idem civilis dies iungebat initium statim a nocte media: in quo licet lux appareat nulla, vulgo ta-

men dicitur manere vulgaris diei more, cujus a luce sumitur initium:

Octavam circiter.] Efferunt Graeci hoc aotistam tempus vel per ὄρεϊ ὄρεϊ ὄρεϊ, vel ὄρεϊ ὄρεϊ ὄρεϊ.

Foro.] Expressa est praepositio Od. 19. l. 3.

Quantum distet ab Inacho Codras.

Dicitur autem *forum* ex eo, quod venalia illuc ferantur, ut ἀγορὰ πᾶσι τὸ ἀγορεύειν, quod eodem conveniat populus gregatim.

Carinas.] Carinae locus erat & regio Urbis a forma aedificiorum, quae illic constructa videbantur instar carinarum navalium. Ibi aedes hujus Philippi, ut Pompeij Magni, & Ciceronis olim fuerunt: & hodie templum D. Petri a vinculis, ad quem jocose alludit Sextus Pompejus, quum se Caesari & Antonio caenam dare dixit in suis carinis: de quo lege Plut. in vita Antonii & Paterculū

Grandis natu.] Grammatici tradunt, *grandis* ad aetatem, non ad corpus referendum esse: ad partem quidem & speciem aetatis, quum simpliciter dicitur, *grandis* infans, *grandis* puer, *grandis* virgo, quum verò additur, *grandis* natu id esse referendum ad totam vitam: quod facile perspicitur ex hoc Terent. versu in Adel. Act. 1. Sc. 8. *Est proba & modesta, natu grandior, quae parere jamdum per annos non potest*. Hoc posterius incisum est ἐξ ἡλικίᾳ τῆς γένεσός τε καὶ τῆς ἡλικίας. Itaq; Philippus multam jam & ingravescenti processerat aetate, quod etiam cognoscas e dialogo Cic. de senect. ubi Cato sic describit Q. Fab. Maximum: *quanti quae enim colere capere non admodum grandem natu, sed tamen jam aetate provecutum* quem locum Gaza ita vertit Graecum: καὶ τοῦ ἀπὸν θεοῦ πᾶσι τῶν ἀγαθῶν πρὸς τὸν μὲν κομιδῆν μὴ πᾶσι ἴσται, ἢ κίερα κὶ μὴ ἴσται πρὸς τὸν βλάστησιν.

Umbra vacua.] Similis est ellipsis illi proximae. Tibur vacuum: vacua negationibus & desideriosis hominum.

Proprios.] Alias legitur *proprio*, ut conveniat cum cultello destinato tali refectioni unguium, non carnibus in mensa secandis.

Puer hic.] Nomine pueri tria significantur, conditio, sexus & aetas. Hic autem in Demetrio fuit servili conditione, qualis fuit ille Chremetis Act. 1. Sc. 2. And. *Etiams puerum inde abiens conveni Chremis, olera & pisciculos minutos ferre obulo in cenam seni*, quod modò usurpatur, τὸ παῖς ἀπὸ τῆς ἀέλης pro famulo & servo, μάλα δὲ ἀπὸ τῆς ἀκαλίᾳ, pro pedissequo, ut Graeci loquuntur πᾶχος δὲ παῖς *curre puer*. Gallic. *cour page*, vocali in jod versâ, & quia pueri, male praesertim nati, egent castigatione, videntur ed dici dici τῶν παῖδων ἀσθενῶν, ut τῶν παῖδων ὁ διδάσκαλος πᾶσι δὲ περὶ τὸν μαγίστην πuerum. Aetatis exemplo est miser ille amator Pyrrhae Od. 5. l. 1.

Quis multa gracilis te puer in rosa &c. Postremo Sexus Ode. 21. l. 1.

Dianam tenere dicite virgines: Intonsum pueri dicite Cynthium.

Non leve.] id est, non inepte & inscite ἀλλὰ ἐπιεικῶς, sed commodè sciteque capessit heri iussa, quemadmodum inepta est manus sinistra ad opus aliquod sciendū & aptè conficiendum: ita Graeci utuntur σκαλὸς κὶ σκαλῶς Aristoph. in Vesp.

Edoza mihi autem deus perculit, mihi scilicet & deus potest, mihi visus sum natura solers & acutus, nunquam ineptus, iners & inscius.

Idem in Pluto: σκαλῶς αὐτῶν κὶ χαλεπῶς ἐκπυδᾶν ineptῶν & severe ipsam interrogas. e notis Servij in Aeneid. ad vers. 2.

Et si fata Deum, si mens non leva fuisset. cognoscimus levum bifariam accipi solitum.

Sciedum est, ait ille, τὸ levum, quom de humanis rebus esse contra-

esse contra-

esse contrarium, ut in versu jam citato: sed quum de celestibus, prosperum, ut in versu sequenti Aeneid. 2.

Insonuit levum, & de calo lapsa per umbras Stella, i. sinistrum & prosperum: quia celeste est.

Ecquid autem, servi. hunc interpretaris locum Aen. 10. Srvius & levo contr. st. at lumine calum.

Id est noxio, quum de celestibus dici videatur hanc tamen Servii opinionem Turnebus ad verfar. l. 13. c. 16. non tam videtur confirmare, quam locum ipsum interpretis in hac Ibidem verba (atq; haec omnia firma) ex epulis scriptorum more idoneorum probare: qui se ita habet, secundum Romanum Anchises perit, ut visa firmantur. no. e. unum augurium vidisse sufficit, nisi confirmetur ex simili. nam si dissimilia sint posteriora, solvuntur priora: unde est, Quantum Chaonias aquila veniente columbas. nam aquila sine dubio columbis plus potest. exempla autem Ciceronis in vita Marii & illa Silii Ital. vide in ipsis adversariis. ex his quidem notis juvatur non nihil intelligentia hujus Phralis, non leve accipere iussa, fortassis pro, non in auspicio pro accipere iussa, Virgilius Aeneid. 1. dicit,

-----mibi iussa capeffere fas est.

perliptoten ait Servius contrarium intelligens, nefas non implere, quae iusserit. de qua dictum fuit Od. 1. l. 1. in Rheto. ad verba nec parte spernit. Hanc parathesin Gall. sic potes reddere: le serviteur execute dextrement & gentiment les mandemens de son maistre. Quae mandata sunt hic varia, quum Demetrius non solum fuerit monitor & vocator, qui Vultejum ad canam vocaret, sed qui plene instructus notitia hominis ad herum rediret, ac referret illi familiam, nome, arte, conditione & clientela illius contrinarii, quae signi latim renunciata sunt & plura imperatis ut dexteritas ingenii soletia, industria, Demetrii ostendetur verum ab Horatio praedicata. Donat. in v. Act. 1. sc. Heaut. nihil opus fuit monitore. hoc interpretatur pro vocatore: nam, ait vocatores proprie & Latine dicebantur, qui ad canas vocabant: eodem Plin. lib. 30. c. 10. vocat Graece δεπνοκλιτοεγς: qualis est habedus hic Demetrius Unde domo. Sic Virg. loquitur l. 8. Aene. qui genus? unde domo? quod Serv. interpretatur de civitate. Sic quoque Senec. de consolatione ad Helviam, unde domo quisq; sit, quere. Graeci simpliciter interrogant, ut Hom. Odyss. γ.

Ω ξενοι τιες εσθε ποθεν μενεις? ο γεγ κελσδα:

O hospites quoniam estis? unde percurritis mare? De huiusmodi nomine Mena, fuit libertus ille Pompeij Magni, in cuius mutata saepe conditione & arrogantia scripti sunt 4 Epodi. Hi quidem inter se videntur similes duabus rebus, nomine & mutatione, sed aliis moribus longe dissimiles, ut constat de collata descriptione utriusque in hac Epistola, & in illis Epodis.

Præconem. Præcones olim instituti sunt ad Tribus in Comitibus citandas, ad Magistratus quum creati fuissent, renunciandos, ad leges, ubi suae essent, promulgandas, ad iudices, testes, reos, in iudiciis citandos, ad precia rerum actionibus statuta pronuntianda.

Tenui censu. Qui Od. 15. l. 2. definitus est & dictus privatus census brevis. contra Sat. 5. l. 1. Antiquus census.

Et properare. Hæc certe renunciatio Demetrii honorifica est de Vultejo Mena quae summam hominis moderationem contineat labori & studio intermittens quietem & remissionem eorundem, rebus partis rectum usum, conjunctioni vitae privatae aptos sodales, negotiis confectis ludos & campum Martium. Quævere & uti. Rebus quaesitis ac partis horum verborum alterum est adeptionis, alterum impensae, quod utrumque Graeci reddunt κλαδου & κηδου.

Post decisa. Cic. lib. 7. in Ver. per geminationem sic enunciat, rebus omnibus actis atq; decisis: id est transactis negotiis Suet. c. 5. Vespasianus post decisa quaecumque obvenissent negotia, gestationi & inde quieti vacabat.

Scitari. Herustali relatione commotus, statuit ipse certam rei scientiam sumere. Est autem scitari aliquid scrutando & altius excutiendo cognoscere planè & percipere, quemadmodum Terentius Act. 3. sc. 4. Eun. inducit Antiphonem sic loquentem: Quid illud mali est! nequeo satis mirari, neq; conijcere, nisi id est: sed quicquid est, procul hinc libet prius quid sit, sciscitari: quod Donat. sic explicat: Sciscitari est occulta magis & secretiora mirari, ac velle cognoscere: ubi mallè equidè legere rimari, pro diligentissimè aliquid scrutari, & quasi intra foramina, quam mirari.

Non credere. Ellipsis est alicujus verbi deliberativi poterat, vel infinitum est pro finito: non credebatur sanè mihi vocanti. Præterea altera est ellipsis discretiva, sed mirabatur causam talis invitatus.

Quid multa. Hæc formula quaerendi perusitata est tã Poetis, quam aliis scriptoribus in collectione jã dictorum, continuatione dicendorum. Hac usus Horat. Sat. 6. l. 1. ubi patris sui officium & studium in se instituendo commemorat:

Ipse mihi custos incorruptissimus omnes Circum doctores aderat. Quid multa? pudicè. &c.

item Satyr. eciam 6. sed l. 2.

Rusticus urbanum murem mis paupere fertur Accepisse cavo, veterem vetus hospes amicum, Asper & attentus questus, ut tamen arcium Solveret hospitis animu. Quid multa? neq; ille, &c.

passim similia occurrunt apud alios. Pro hac tamè valde obscurè lecti erit longè clarior, Quid Mena? ut verba sint Philippi sciscitantis responsum Mena è Demetrio: qui refert Mena respondisse vocanti: Benigne quidè sibi fieri à Philippo, sed ipse agere gratias, & grate recusare, ut paulò antè jam exposuimus in dialogismo Cantabri & Hospitis.

Negat ille. Philippus quaerit rursus a servo utrum Mena voluerit ipsi canam condicere: respondit servus illum noluisse, & addit prudenti disjunctione id proficisci vel à contemtionem vel reformidationem.

Scruta. Hinc constat Vultejum fuisse præconem scrutatorum & aliarum verè venalium: non puto tamen eum fuisse scrutarium & frivolarium, quorum Graeci hunc dicunt γροπώλιω, & illum ρυτοπώλιω, ἢ γρον τὸν τὸν γρότων ἢ γροπώλιον περιπέγα: venditorem rerum vel fractarum vel usurarum, vel ferramentorum, vestium, solearum, dimidiatarum strigilum, & huiusmodi fragmentorum vel uti & veteramentorum. Gallicè, Regrateur, παρὰ τὸ γρό, significas quid exiguum & reculas minutas. Vox Latina videtur manasse è Graeca γρότυ, perfixa sibi litera. Alii tamè scruta, quasi scortea & cortacea è vilibus pelliculis facta. Præconis autè fuit alterum officium præter proclamationem rerum venalium ad quarum quaestum præco Naevius in Orat. pro Quintio dici ut vocem contulisse i. vendidisse. Fuit, inquam, præconis officium, promulgare edicta Magistratum, de quo vide Platonem de Regno: sed hoc munus minimè hic intelligitur. Fuit autem Romae varius præconis usus: in auctonibus stans ad hastam, pretia rerum venalium oblata prædicabat: audientiam in concionibus faciebat: ad suffragia in Comitibus Magistratum ferenda Tribus citabat: designatos renunciabat: in iudiciis ac quaestionibus iudices, reos, accusatores, testes citabat.

Tunicato. Id est paupertinæ plebi, quae simplici tunica sine mandicis indui solet. Quod hic dicitur tunicatus popellus, à Suet. in Octav. c. 41. pronuntiatur, turba pullatorum: item à Quint. l. 6. c. 5. pullatoribus ab eodem l. 2. c. 13. pullatus circulus pro sordido, neglecto, ac vili face populi. Sic Corn. Tacit. in Dial. de Orat. quos sapius vulgus imperium, & tunicatus hic populus traseutes nomine vocat, digitoque demonstrat. Tunica autem erat amictus humilium hominum, ut Patryphus divitum, qui idcirco ἐν πάυρα splendide

splendide ornati dicebantur. Ad hæc prætexa erat Nobilium, toga denique civium insignis: Distinguebantur præterea Senatores Lato clavo, calceoque Lunato, ab Equitibus, atque hi à plebe. Videtur autem Senec. l. 1. c. 24. de Clement. ostendere apertè temporibus antiquis, eundem liberorum ac servorum fuisse cultum, cum scribit: *in Senatu dicta est sententia aliquando, ut servos à liberis cultus distingueret.*

Occupat: Philippus Vultejum salutatione antevertit ἐν τῷ πρῶτῳ: Tum ille occupationes suas protulit ad excusationem accessus ad eum negati, quod non provisisset. Si legis *prævidisset*, refert ad id quod non prior salutasset Philippum: si *provisisset*, ad accessum negatum. Gallicè, *Qu' il excusast ses empeschemens, qui avoirt esté cause, qu' il ne estoit allé voir, des le matin.* Lectio, *Prævidisset* veterem Romanorum morem salutandi ostenderet. quem Suetonius in Galba. capite 4. sic scripto reliquit: *Quamquam etate nondum constanti veterem civitatis exoletumque morem, ac tantum in domo sua hærentem obstinatissimè retinuit, ut liberti servique bis die frequentes adessent, ac manè salvere, vespere valere sibi singuli dicerent.* Hæc autem præcandi formula refert utrumque hominis statum: quum enim ille exsuscitatur è somno, & surgit è lecto videtur in vitam ingredi: quum contrà cubitum & dormitum redit, ex eadem exire: quod Virg. expressit Æneid. lib. 11. vers. 97.

-----salve æternum mihi maximè Palla,
Æternumque vale.-----

item Catull.

atque in perpetuum frater ave, atque vale. quod Græci efferunt, εὖ καὶ χαίρει: sed redeo ad veterem illum Romanorum salutandi morem nostris adolescentibus inculcandum, ut impigrè ac libenter ipsi salutent ætate, scientiâ, & quavis aliâ personæ auctoritate sibi præstantes: indeque sperent quid vicissim simile, quod Sergius Galba tulit è sinu in Augustum salutatione inter suos æquales, cui apprehensâ buculâ sic ominatus est imperium καὶ σὺ τεκνον τῶ ἀρχῆς ἡμῶν παρρησια εἶα σὺν ἡμῖν, *radices age, & propagare ad nostrum imperium.*

Post nonam. Qui interpretantur tribus horis ante Solis occasum, non definiunt certam temporis horam. Nam si hoc factum est sub æstivum solstitium; hora cænæ isto spatio erat quinta: si sub hybernum; prima pomeridianâ erat. Posset hoc tempus enunciari ad formam illius Sat. lib. 1.

Tribus jam partibus diei præteritis. quilibet enim dies in duodecim horas inæquales divisus erat, è lib. 1. Salvi ni discimus non licuisse olim capere cibos, nisi ad vesperam, tanquam ad horam tempestivam: unde Plaut. Proverbii loco usurpavit *de accipere suo vivere.* Sed postea citius sumpti sunt cibi, ut patet è lib. 4. ad Herenn. in loco, *Frater venit ex Salerno, ergo illi obviam pergo, vos ad cenam hora decima veniote.* Hic quamquam paulò citius id videtur denunciari, vitæ tamen actuosæ homines & forenses, post decimam horam sæpè cænabant, quoniam res & judicia in foro exercebantur à decimam usque horam, de quo lege Adfconium in Milonianam, sed habente imperio & moribus, octavâ horâ balnea cæpta sunt haberi, ipsa autem cænâ nona, vid. I. Lips. in 14. Anal. taciti.

rem strenuus auge. Hoc Galli rectè exprimunt, *orvar es fay diligement ton profit.* In Epist. 2. hujus libri animadvertimus, quid sit strenuum esse ex opposito cessare, si cessis, aut strenuus antetus.

Discenda. hæc verba ἀκούσον habent τὸ παρρησιας, sic dicitur quasi παρησιας, quum, ut Demosthenes loquitur,

τὰ τέρτατα, τὰ τε ἀρρητὰ τῆς ἐξήτης, *his & dicenda & tacenda effuit.* Hoc minime didicerat à Pindaro εἰς Α. Νεμ. επαφ. α.

Κὰ τὸ σὺν πολλὰς ἐστὶ σοφῶ
---ταυτὸν ἀνδρῶν πῶς νῦν-σαι.

Sed scire quæ sint tacenda, sæpè numero est & habetur apud homines summa sapientia.

Male quidam hanc vocem deflexerunt à παρρησία, ut doctè admonuit Henricus Stephanus: requirit tamen Isocrat. ad Demonic. aliquam moderationem, τὸ μετὰ παρρησίας εἶρεῖν καὶ εὐφροσύνη, *libere loquendi cum amicis, ἀπὸ τῶν φίλων ὡς ἀποφύγαν ἀκούειν, ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις, perinde de his, quæ possunt divulgari, atque de his quæ non debent, cum aliis communicato.* sed hic Vultejus fretus amicitia Phiippi, & taciturnitate præsentium, ingenue ac facile, quicquid pectore teneret clausum omnibus aperuit.

Tande m dormitum. Ex hoc satis constat: cænam sub hesperum apparari, & capisolitam, quum ab ea cubitum & dormitum iretur: ratio tamen vocis Græcæ δῶπνον, quæ respondet Latinæ, *cena*, videtur esse μετ' ὁ δὲ πρῶτον, *post quod laborare oportet.* ad cuius etymon τὸ ἀείρειν videtur notari prandium, non τὸ δειπνεῖν ἀείρειν κατὰ τὴν ἑσθῆλιν ὡς ἐν Eumæum apparasse sub exitum aurora.

Chens. Diximus quid sit cliens in Gram. Od. 18. lib. 2. sicut de mannis Od. 7. l. 3. & Epod. 4.

Indictis. Ellipsis est substantivi τῶν feriis, quibus interdictum erat, quicquam operis fieri. Tales autem feriae indicebantur à consule, quo tempore fiebat Jovi Latialis in monte Albano sacrificium, quod inde Latiar vocabatur, ut feriae Latinae, nunc conceptivæ: de quibus lege Dionys. Halic. l. 4. Macrobius lib. 1. c. 16. & Varro l. 6. de Lingua Latina.

Impositus. Ita quidem loquitur Virg. l. 3. Georg. de Lapithis Thessalicis equorum primis dormitoribus:

Frana Peletrionij Lapitha: gyrosque dedere.
Impositi dorso-----

ita quoque Cæsar lib. 1. de Bell. Gall. sed meo judicio hoc verbum magis videtur pertinere ad onerandum, quam ad equitandum: pro quo Cicero dicit 7. in Verrem oratione, sedere in equo, & insidere in equo.

Septem. Ferè in his est ellipsis millenarii, ut sit explendum, septem millia sestertium nummum, quæ summa est Gallicæ monetae, centum & septuaginta quinque aureorum. Ad hanc autem gratuitam summam accedat mutua, tum reddet additio trecentos & quinquaginta aureos ad supputationem Budæi.

Ambagibus. Grammatici tradunt τὸ πρῶτον esse ut cum hoc duo soli casus ambage & ambages reperiantur, atque ego ita dici puto quod in ambas agi partes animo possint ambages, non secus atque ambiguum ex Festo notatur. Quod dum fit, opus est magnâ verborum circumdictione.

Ex nitido. Hic nitidus, sicut Epist. 3. hujus libri pinguis, opponitur rustico, & inculto. & horrido.

Sulcos. Nulla de re alia loquitur nisi de cultura vinearum & agrorum.

Immortitur. Consumitur curis & studiis agriculturæ & pecuniæ.

Amore habendi. Alterâ syntaxi Virg. dicit l. 2. Æn. 6. Tantus amor casus cognoscere nostros, Et audire.-----

Poeticè, pro cognoscendi & audiendi, Oratoriè.

Spem. Hoc Græcè dicitur primum proprie τὸ σπέρμα μὲν ἐφ' ὅσον ἐλπίδι τὸ δὲ διασπασ. deinde περιπέτως, τὸ αὐτὰ μοι ἰσχυρῶς ἐπιμένει πάσης ἐπιείκει τὴν ἀρετὴν μέλλουσιν ἐλπίδους. Spes ubertatis futuræ postquam ipsum frustra est, nec respondit votis agricolæ, & pecus sublatum furto & morbo, immodicoque labore, profectus suas querelas Phi-

relas Phi
Pheraula
à Cyro.
Bas
ficat Vall
videtur
tur
amo
velo
Qual
tenon
stere
kemp
mum
Sæc.
ven
fæci
m
De noll
latvone
M
di Sat. 2.
M
De
lum
to, per
Daru
cncias
Vult
Attent
dicit
datur
antur
tem
nda.
Pol
per
Cæsar
ni. Sed
tribus
decur
lustrat
non
Quo
milon
verba
geni
in rebus
textati
e: quæ
libe
viam
Dum
eum
glia
dicitur
Quo
et
med
Quo
et
med

relas Philippo non multum dissimiles illis cujusdam Pheraulæ, l. 8. *Kypis* *Xenophontis*, locupletati à Cyro.

Bos enecltus.] Hæc vox non mortuum quidem significat Vallæ, sed ita fractum & debilitatum labore, ut videatur propemodum mortuus: simplex *necltus* videtur Diomedii & Pnsciano dici de his, qui penetrabilibus armis conficiuntur, & hoc conjunctum de his, qui velut suffocantur, opprimuntur, fame, siti, frigore, squalore, illuvie & similibus: sed hoc discrimen, ut præteritorum *necltus* *enecltus*, non semper observatur. Arbitror autem *necltus*, *as*, fluere à Græco *νεκρός* *νεκρός*, & hanc phrasin reddi posse, *necltus* *as* *νεκρός* *νεκρός* *νεκρός* *νεκρός*. sic loquitur Cic. i. Tus. *siti enecltus Tantalus*. sic quoq; Suet. in Calig. c. 49. *Inventa* *et arca ingens variorum venenorum plena, quibus mox à Claudio demersis infecta maria traduntur, non sine piscium exitio, quos enecltos æstus in proxima littora eiecit.*

De nocte.] Sic loquutus supra Epist. 2. *surgunt de nocte latrones*, & Saty 3. l. 2.

Media currat de nocte vocata, & de medio potare die Sat. 8. lib. 2. De caballo fuit Sat. 6. lib. 1.

Me Sature jano vectari rus a caballo.

De simul.] sæpè dictum est: statim ubi Philippus illum aspexit in comitum, impexum, horridum pro comito, pexo, nitido.

Durus.] Id est non te respicis, nimis te labore excrucias Vultei.

Attentus nimis.] Pro hoc Terent. Adolph. Act. 5. Sc. 3. dicit *attentiores sumus ad rem*. Epist. 16. l. 9. effert per dativum *quæsticulis te faciebam attentiores*. cui opponuntur omisiores, id est negligentiores. Attentus autem propriè dicitur diligens in re vel facienda, vel tuenda.

Pol me miser.] Donatus in vers. act. 3. Sc. 2. Andr. per *Ecastor scitus puer natus est Pamphilo*, scribit, per *Castorem et Pollucem ornativa sunt Iurandi apta feminis*. Sed Agellius lib. 27. cap. 1. pauld docet aliter, in *versibus scriptis, aut, neq; Romana mulieres per Herculem deserant, neq; viri per Pastorem. Ad pol autem, quod Iusjurandum est per Pollucem, et viro et feminae commune sit.*

Quod te.] Id est, quamobrem vel propter quod. Similis otandi modus est in And. Teren. Act. 1. Sc. 5. & verba in itid eadem *quod ego per hanc te dextram oro, et genu tuum*: isque antiquis per familiaris & perusitatus in rebus graviter afflictis: quales fuerunt illa pueri prætextati Epodis quintis. Per dextram autem fit obtestatio: quia membrum est fidei ac fœderis, ut Tit. Livius 1. ab Urbe scribit, *significantes fidem tutandam; sedemq; ejus etiam in dextris sacratam esse*. Idem Plin. l. 11. c. 45. *Dextram in fide porrigi*. Definitur autem obtestatio à Donato in Hecyr. Act. 3. Sc. 3. *precatio cum mentione earum rerum per quas petimus, ut hoc exemplo Virgili ostendit, per eversa genitor fumant: a Troja Excidia obtestor* quo non est minus illustre præsens nostri Poetæ *Quod autem dicit, vite mercede priori, Aristoph. effert, eis το ἀρχαίων ἀρχαίων ἀρχαίων, in pristinum statum restitue undè me sustulisti.*

Qui simul.] Id est, ubi perpendit & diligenter judicavit, quantò ubi banum vite genus, quod Vultejus Mena prius sequeretur, rustico præstaret, jussit illum, quam primùm restitui in statum vite priorem. Par enim est, ut suum quicquid institutum vite accommodatum & jam consuetum persequatur, & in suetum maturè relinquat.

Verum est.] I. æquum & honestum est, decet ut accipitur in Orat. pro domo sua: *sed quid ad te, qui ne-*

ges esse verum, quemquam ulli reip. extra ordinem præfici: sic Epist. 12. sequenti geminabit,

Nil Grossphus, nisi verum orabit æquum.

id est, justum & æquum. Sic accipitur in orat. in Salust. *Ita igitur agit, ut nihil non æquum ac verum duxerit, quod ipsi facere collibuisse.* & in Terentio *id ne est verum*. i. justum, nempe, gaudere malis alienis alia sunt hujus significationis exempla per multa: Cic. epist. 1. l. 2. ad Atticum, *Quid ferius, quam in Judicium cum venire, qui ob rem judicandam pecuniam acceperit?* i. æquus. Id è in orat. pro Murena, *negat verum esse allici benevolentiam cibo*. i. æquum esse. Cæf. de bell. Gall. lib. 4. *neg. verum esse que suos fines tueri non potuerint, alienos occupare.* Præterea τὸ modulo & pede dicta sunt, *as* *de die suo*. Idè explicanda, modulo plebis.

Explicatio Rhetorica.

I *das & dabis* est polyptoton, **b** Synecdochica est periphraſis autumnus primi, quo morbidus aer corpori bus offunditur, cujus rei causam Ovidius in arte reddit:

Dum modo frigoribus præsumur, modo solvitur æstu. Aere non certo corpora languor habet.

Est præterea in *dum* iterato ad initia membrorum anaphora.

c Est quoque catacreſtica & faceta synecdoche pro atratis & libitumariis ministris, qualis esset si spectatores puniendorum damnatorum diceremus ipsorum esse comites & stipatores. Dissimilis est in *Bruma* partis pro hyeme tota. De cujus vocis etymo repete, quod dictum est Odis 6. l. 2 & 7. l. 4.

d Videtur metaphora à pictoribus, qui colores, vel à chirurgis, qui unguenta, corporibus inducunt. Propriè loquutus est Sat. 5. l. 1.

Hic oculis ego nigra meis collyria lippus Illinere.

e Synecdoche est generis pro Horatio.

f Videtur in *sibi* metonymia subjecti, pro valetudinem suam curabit.

g Hic verba quinque similiter sonant circa clausulas tot membrorum *δια τῆς ἐπιπέδοις*, ubi cernuntur partim *ἰσοπέδοις*, partim *ἰσοκλάς*. In *ficus* autem prima generis in *calor* pro æstu immodica qui Græcis est *καύμων* *καύμων*.

h Alia est synecdochica periphraſis veris.

i Apparatus est ad Proſopopœiam hospitis Calabri *ἀνδρὸς καὶ καταλιπέας*, quam alii interpretes *ἰλιπῶν* nomine non satis commode ad personarum inductionem solent vocare.

k Jam inducitur hic Calaber cum viatore loquens per Dialogismum. *Jam satis* &c. Verba sunt viatoris *At tu. & hæc Calabri: Benigne*, dicit viator: Calaber, *non inuisa*; viator, *tam teneor domo*; Calaber, *ut libert.*

l Nulla est hic deposita proſopopœia nota.

m Anaphora.

n Metaphora est ab agricolis ad uberrimam materiam de qua fit aliquid, significandam, ut apparet ex illa geminatione pro Milone, *seges & materia gloria*, qualis quoq; Philip. 4. *Magnus est campus ad lanæam in Republica.*

o Allegoria est è synecdochis specierum generibus, id est pro pretiosissimis ac vilissimis quibusque rebus, quarum novit sapiens discrimen, ac pretium muneris, quod alicui præstat pro ipsius merito ac dignitate, expendit diligenter. Ita juvenalis sumit *Lupinum*, quò dixit.

...miam mihi malo Lupini,

Quam

Quam si me toto laudet vicini pago.

pro tunica vili & pannosa, Sic usurpantur in Satyrico Petronij pro malo ac vili aere, sed prater unum dispondunt dicitur, Lupinosq; quibus destinaveramus mercari, nihil ad manum erat, ne interim prada discederet.

p Mira est hic Poetae licentia, Graecis περιφρασις, loquendi a quod eum, quem aut veteri aut metuiere deberet, ab eoq; repositendi, quod non est in potestate cuiusquam situm: cuius affectum auget alia sequentis dictionis figura.

q Auditur ter initio sententiarum sonus sonus vocis eiusdem per Epanaphoram.

r Προκαταληψις est obijciendi apologi.

s Accessus est ad prosopopoeiam mustelae vulpeculam inclusam sic alloquentis, Si vis &c. ubi fictio personae deponitur sine admonitione.

t Anaphora est in membris.

u Alia est prosopopoeia Telemachi Menelaum Atridem sic affantis: non est aptus O Atride. &c.

x Haec duo πολυπρόσωπος cadunt ex eodem.

y Sumtum est ab ignavia & mollitie hominum ad militiam ineptorum.

z Quarta est prosopopoeia Philippi cum Demetrio seruo suo primum, deinde ipsius cum Vultejo Mena loquenti per Dialogismum.

aa Metonymia est adjuncti pro aedibus Menae, unde constat, hunc non fuisse vagum, & incertis sedibus errantem.

bb Synecdoche est generis pro Martio campo καὶ ἐξ ὅλου.

cc Similis est tropus pro occupationibus mercenariis & impedimentis, praconis.

dd Paronomasia est & agnominatio soni leviter dissimilis, e comutatione alicujus syllabae & significationis.

ee Anaphora est.

ff Similis est tropus Od. 18. l. 1.

10 Quis post vina gravem pauperem aut militiam crepat? Inde repetit expositionem.

gg Exclamatio est affirmantis suas querelas per Pollicem.

hh Altera est exclamatio, sed obtestantis ad affectum patrono movendum.

ii Synecdoche est generis pro officio & instituto praconis.

20 kk Allegoria est e Metaphoris ab his, qui staturam corporis humani numero pedum metiuntur: qualis est in Dialogo Lucian. de imaginibus, ἀλλὰ διακέως καὶ πνευμαλέως τῶ ἀκρίω μέτρον ἐκατέρω, Disjudices e dimetiariis utrumq; propria mensura. Monet autem Allegoria, ut

25 intra sua quisq; conditionem & fortunam se contineat, & se suis facultatibus tam animi, quam corporis aestimet, nec ex aliorum judicio pendeat.

Epistola VIII. AD CELSUM ALBINO VANUM.

Theticum,

Horatius operam Musae, tanquam internuncii cuiusdam, utitur ad statum vitae suae Celso indicandum: ut hic facilius ac melius inde de suis moribus cognoscat & statuatur.

Celso gaudere & bene gerere Albinovano, Musa rogata refer comiti scribae, Neronis. Si querat quid agam: dic multa & pulchra minantem,

Vivere nec recte nec suaviter: haud quia grando contuderit vites oleamq; momorderit astus: Nec quia longinquis armentum agrotet in arvis: Sed quia mente minus validus quam corpore toto, Nil audire velim, nil discere, quod levet agrum.

35 Fidis offendar a medicis: irascar amicis, Cur me funesto properent arcere veterno: 2. f. Quae nocuere sequar fugiam, quae profore creda: g. Roma Tibur amnem h. ventosus, Tibure Romam. 3. Post haec, ut i. valeat, quo pacto rem gerat, & se: Ut placeat k. juveni percontare utq; cohorti. Si dicet, recte: primum gaudere subinde Praeceptum auriculis hoc l. instillare memento, Ut tu fortunam, sic nos te, Celse, feremus.

Analysis Dialectica.

Poeta non dissimili serere prudentia & artificio utitur hic in admonendo Celso de ipsius vitis ac inconstantia, atq; fecit Sat. 3. l. 2. in Damaspippo reprehendendo. Valet certe hoc utrumq; plurimum ad utiliter monendum, si cohortatio suscipiatur opportunè, & ad rationem personae accommodatè. Nam quum via stulti sit in oculis ipsius, ut scribitur c. 12. v. Prov. ille monita sapientissimi cuiusq; respuit omnia, sicut ejusdem l. c. 13. v. 9. docetur, In arvis, stultitiae loquar: quia contemnet intellectum eloquentium tuorum. Eodem spectat consilium Sirachidae c. 22. qui suadet non consumendam esse operam in hujusmodi homine docendo, quae non secus perdetur, atq; si poneretur aut in testis alicujus fractae hydrae committendis & conglutinandis: aut in aliquo alio dormiente monendo. Tali prudentia utitur saepe Demosthenes, qui ut Ulpianus scholiastes in prima Olynthiacam annotavit, το ἐπιχθίσις καταδυσσος ἐδὲ γενεὴ ἐδὲ δὴν ἐμὴ τῶ ἐνδύματι, ἢ ἡμῶν εἰς αὐτὸν πᾶσι τοῖς ἀκούστοις, ἢ οὐχ ἡμῶν, quum vult oaium vitare auditorum, in se parte culpa transfert, dicens saepe numero ipsi nos, non vos, in hoc vel in illo negligentiores fuimus. Itaq; Poeta Philautia hominis perperata & cognita qui nihil, nisi quod ipse aut dicit, aut facit, miratur, aliorum consilia vel ipsorum amicorum asper-

45 natur; effigiem vitae suae, sub aspectum ipsi subjicit: primum e suis turpibus factis: quod multum se jactet: studium Philosophiae accerrimum vendit: praclarum opus scripturam persequatur: multas res alias ostendet ac minetur: quod deniq; nec recte nec suaviter vivat: quod postremum illustratur loco efficientium negatarum: quae tanquam fallae, ἀπιστοῦσιν καὶ τὴν ἀρετὴν, removetur, & pro his verae indubitataeque reponuntur, quae minorum collatione illustrantur, quale notavimus epist. 2. hujus l. a. v. cur Quae ledunt oculos &c. Animi siquidem labes nec diuturnitate vanaescere, nec manibus elui potest, juxta physicorum axioma Animi morbum graviolem corporis morbo esse. Sic ἢ, vomί, et ἐκίνος δὴν ἰατρος, i. proinde putatur sanatu per difficultis. Itaq; tales causae morborum divertorum pronunciantur: quod, inquit, non honeste, nec jucunde vivam. in causa non est nulla calamitas mei fundi: non ulla contagio armenti procul hinc pascentis: sed mens male affecta non potest uti ratione, & libidinis perturbationibusq; alius turpiter mancipata respuit omnem vim Philosophiae, quae medetur animis: inanes sollicitudines detrahunt: cupiditas liberas: pellit timores: consilia amicorum & medicorum apud eam nihil possunt. 2. Haec mentis agritudo illustratur adversis: quod illa persequatur nocitura: fugiat autem profutura: deinde ex adjuncta